

TYÖ, TASA-ARVO JA JULKISEN VALLAN POLITIIKKA

Mihin ongelmaan haemme ratkaisua?

Konsortio selvittää eriarvoisuuden laajaa kirjoa ja miten politiikka sitä muovaa sekä lyhyellä tähtämellä että koko elinkaaren aikana. Tietoa tarvitaan sekä hyvinvointijärjestelmien (koulutus, terveydenhoito, sosiaaliturva) rahoituksen että tulojen uudelleenjaon kannalta, kun samalla säilytetään kannustimet työhön ja vältetään tuloloukut. Tutkimme työpaikkojen polarisaation ja epätyypillisten työsuhteiden kehityssuuntia ja seurauksia.

Ratkaisuhakuisuus ja vuorovaikutus päätöksentekoon

Konsortio varmistaa suorien tapaamisten, eri julkaisukanavien käytöllä ja tiedottamisella tutkimustiedon leviämisen yhteistyökumppaneiden, sidosryhmien mutta myös laajempien kansalaisryhmien käyttöön.

Tukena vuorovaikutuksen ydinryhmä, jossa ministeriöiden ja tärkeiden instituutioiden edustus.

I Miksi eriarvoisuudesta tulisi kantaa huolta?

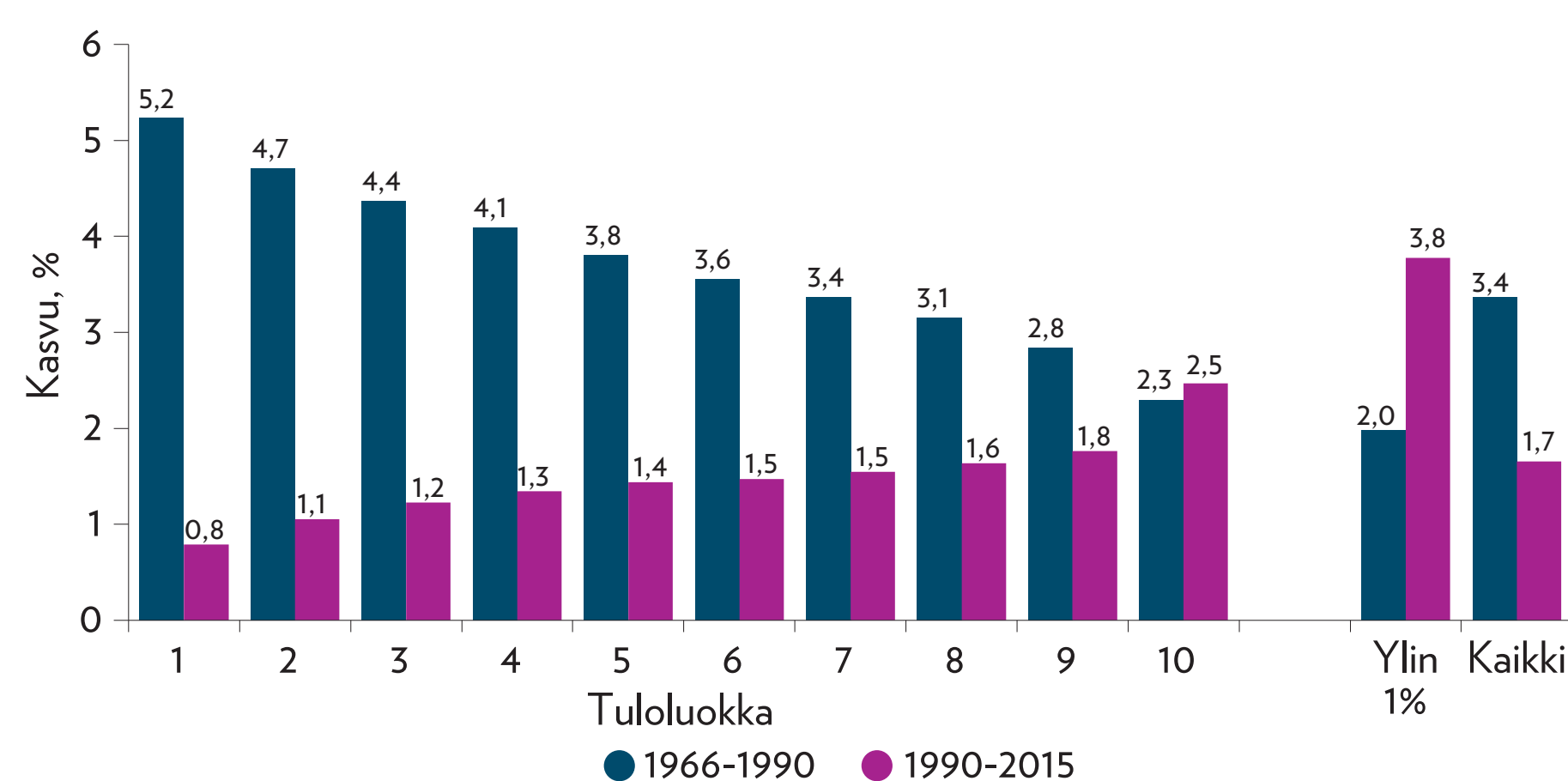
Tasa-arvo, minkä suhteen?

Mahdollisuuksien vai lopputuloksen tasa-arvo, Milton Friedman, John, E. Roemer (1993)

Perushyödykkeet ja kykenevydet, John Rawls (1971), Amartya Sen (1983)

Pitäisikö tuloerojen kasvusta olla huolissaan?

Kuvio 1. Käytettävissä olevien tulojen kasvu 1966–1990 ja 1990–2015.

Onko tasainen tulonjako edellytys pohjoismaiselle hyvinvointimallille?

Pohjoismaissa tuloerot ovat kasvaneet:

Eriarvoisuuden kehitystä tarkastellaan sekä monitahoisesti että koko elinkaaren näkökulmasta (professori Sakari Saaritsa, HY).

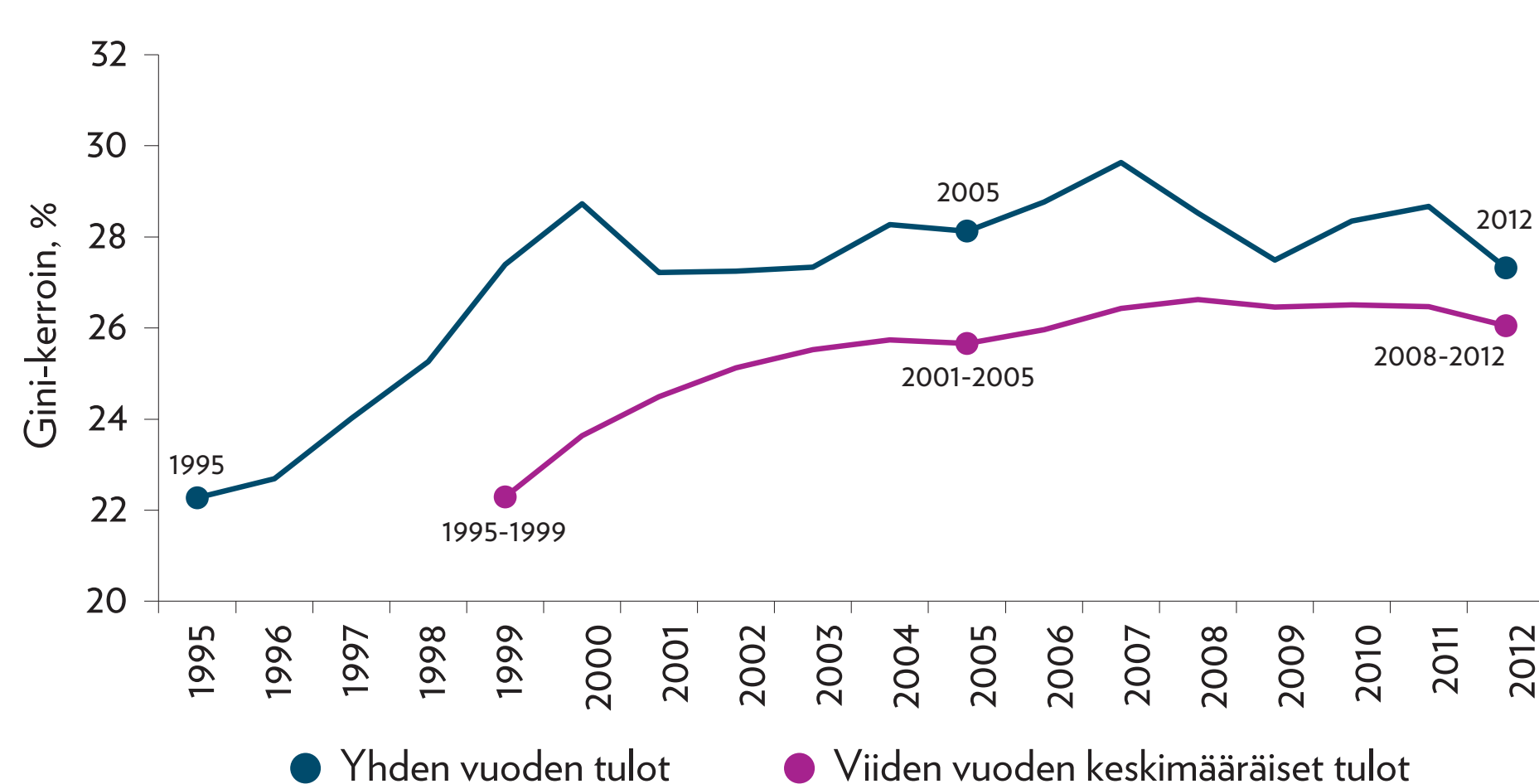
II Johtaako vuositieto harhaan?

Tulot vaihtelevat, tänä vuonna minua onnisti, ensi vuonna voi olla sinun vuorosi.

Kuinka suurta on liike tuloportaikossa?

Tasoittuuko tulonjako, kun tulot lasketaan pidemmältä jaksolta?

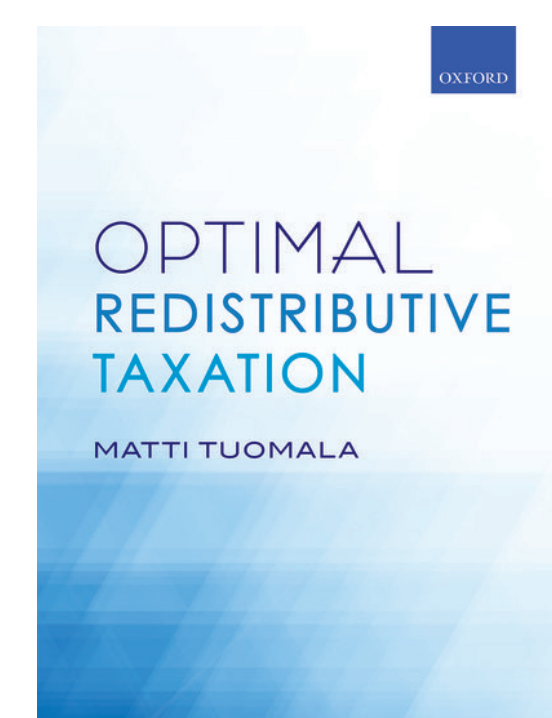
Kuvio 2. Tuloerot (Gini-kerroin) kumulatiiviselle tulolle.

Kuinka pysyvää köyhyys on?

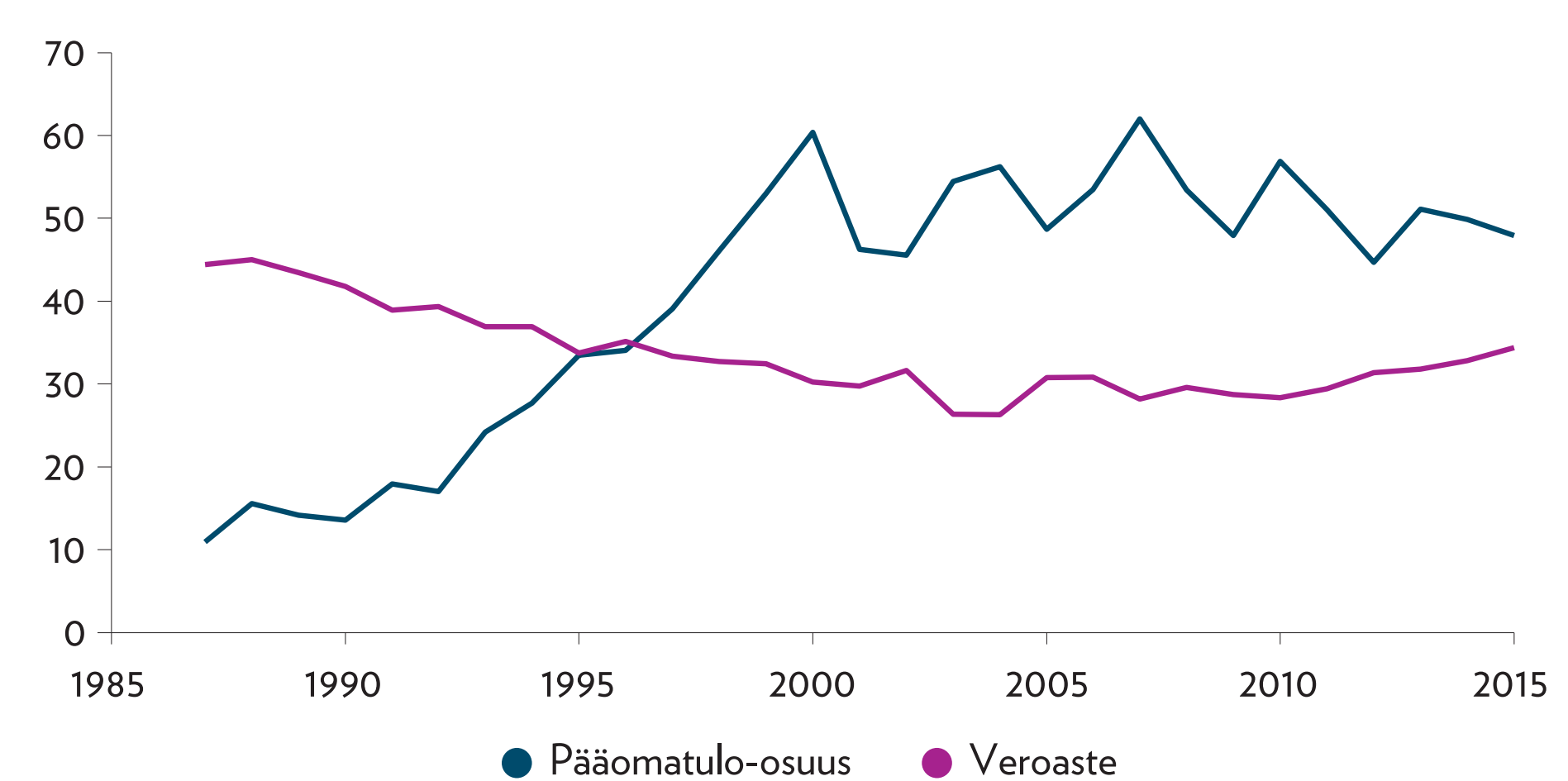
Uutta tietoa tulojen uudelleenjaon, eriarvoisuuden, köyhyyden, työllisyyskehityksen ja terveyden dynamiikasta (professori Markus Jäntti, HY).

III Miten politiikka muovaa eriarvoisuutta elinkaaren aikana?

Optimaalisen tuloveroteorian perusteella voimme sanoa, minkälaista uudelleenjakopolitiikkaa eri yhteiskunnalliset arviointiperiaatteet suosittavat, James Mirrlees (1971).

Kuvio 3. Ylimmän tuloprosentin veroaste ja pääomatulo-osuus.

Pelkkä rahan perustuva uudelleenjako voi johtaa kannustinongelmiin ja rajoittaa mahdollisuuksia hyvinvoinnin uudelleenjakoon.

Tukimuotojen valinta, tulonsiirrot vai palvelut: koulutus, asuminen, hoito ja hoiva.

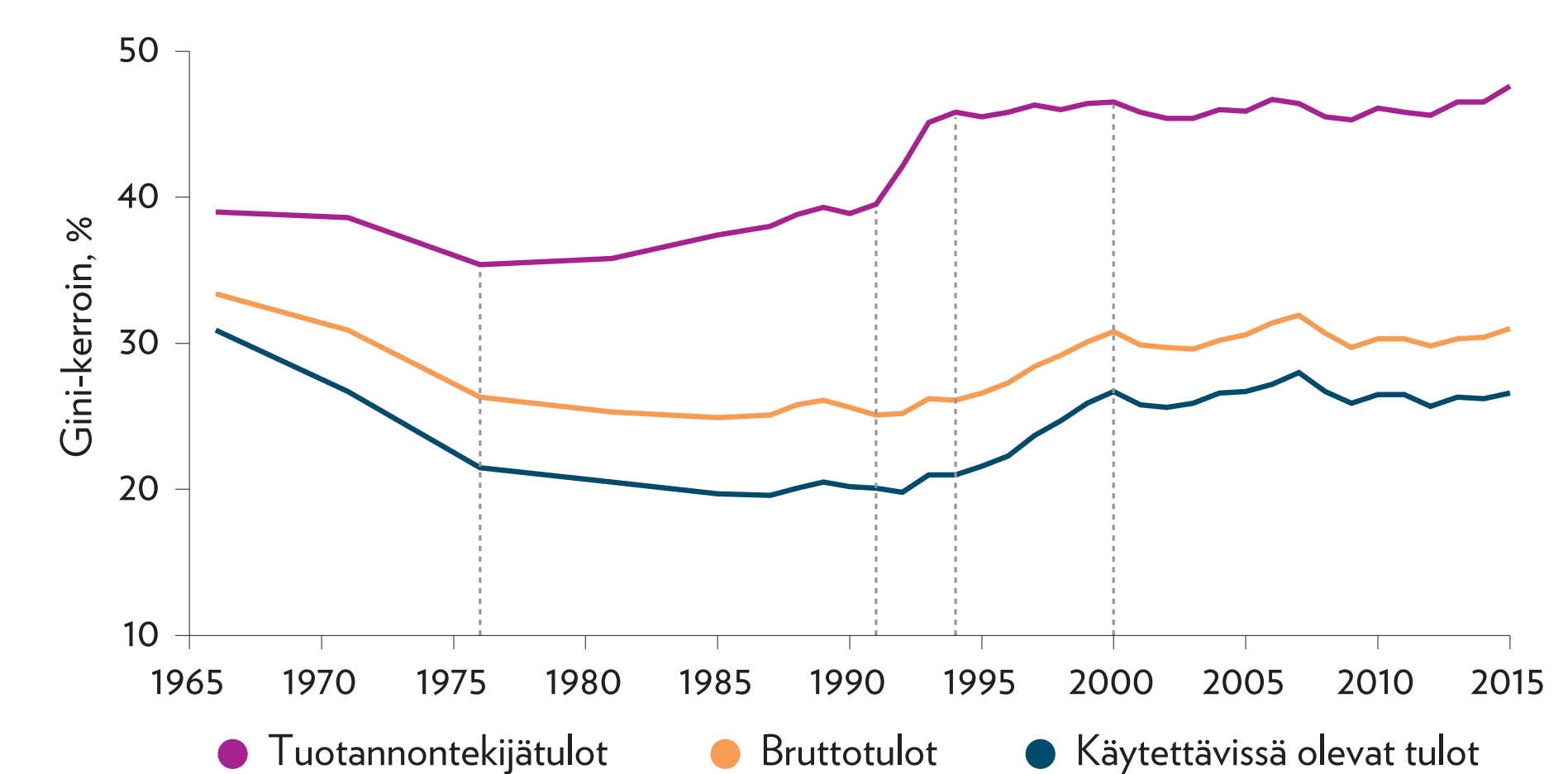
Optimaalinen sosiaalivakuutus, sairaus- ja työttömyysvakuutus, työeläkkeet.

Tulojen uudelleenjaon perusmallia laajennetaan tarkastelemalla eri rahoitus- ja uudelleenjakokanavia, sosiaalivakuutusohjelmien suunnittelua ja julkisen vallan vaihtoehtoisia tavoitteita (professori Jukka Pirttilä, TaY).

IV Työmarkkinoiden murros ja polarisaatio

Tuotannon tietokoneistumisen seurauksena ammattirakenteen murros ja mahdollinen polarisaatio, keskiluokan kuihtuminen.

Kuvio 4. Tuloerojen kehitysvaiheet Suomessa.

Tuotamme uutta tietoa työpaikkojen polarisaation ja epätyypillisten työsuhteiden kehityssuunnista ja seurauksista (professori ja varajohtaja Jari Vainiomäki, TaY).

V Uudet sosiaaliset riskit ja hyvinvointipolitiikan haasteet

Tuotannon uudelleenorganisointi, joustavuus.

Epätyypilliset työsuhteet (määräaikainen, osa-aikainen ja itsensä työllistäminen) vaikutukset yksilöiden myöhempään työuraan ja taloudelliseen hyvinvointiin sekä lyhyellä että pitkällä aikavälillä.

Arvioimme nykyisten sosiaalipolitiikka- ja työhön aktivointiohjelmien tehokkuutta uusien sosiaalisten riskien ja uusien työllistymistapojen näkökulmasta.

Tulonsiirtojen työntarjontavaikutusten arviointia varten laajennamme staattista etuus- ja verojärjestelmän mikrosimulointimallia (professori Olli Kangas, Kela).